

Wyrok z dnia 2 grudnia 1999 r.

III RN 104/99

Reguła 2a Ogólnych reguł interpretacji nomenklatury scalonej stanowiących załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1995 r. w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy (Dz.U. Nr 72, poz. 357 ze zm.) ma na celu uniemożliwienie podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą uchylania się od wymiaru stawek celnych od wyrobów gotowych, poprzez ich zgłaszanie do odprawy celnej w stanie rozmontowanym.

Przewodniczący: SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 1999 r. sprawy ze skargi Jana i Mirosława H. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł z dnia 28.01.1997 r. [...] w przedmiocie wymiaru cła od samochodu osobowego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy we Wrocławiu z dnia 24 listopada 1998 r., [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejskowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Dyrektor Urzędu Celnego w L. decyzją z dnia 25 października 1995 r. [...] dopuścił do obrotu na polskim obszarze celnym nadwozie samochodu „Nissan Sunny”, zgłoszone do odprawy celnej przez Jana H., a także drugą decyzją z dnia 25 października 1995 r. [...] dopuścił do obrotu na polskim obszarze celnym podzespoły samochodu marki „Nissan Sunny” (tzn. silnik wysokoprężny ze skrzynią biegów, zawieszenie przednie i tylne oraz układ kierowniczy), zgłoszone do odprawy celnej przez Mirosława H. Następnie postanowieniem z dnia 24 września 1996 r. Dyrektor

Urzędu Celnego w L. wznowił postępowanie w obu wymienionych sprawach i decyzją z dnia 11 października 1996 r. [...] uchylił obie swoje decyzje z dnia 25 października 1995 r. [...] z tej przyczyny, że w istocie w danym wypadku importerzy sprowadzili do kraju samochód osobowy w częściach, a to w celu uniknięcia obowiązku zapłacenia wyższego cła za cały samochód. W wyniku odwołania stron od powyższej decyzji, Prezes Głównego Urzędu Celnego w W. decyzją z dnia 28 stycznia 1997 r. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w L. z dnia 11 października 1996 r. W uzasadnieniu tej decyzji Prezes Głównego Urzędu Ceł stwierdził, że podstawę prawną uznania zgłoszonych do odprawy celnej części samochodu za towar kompletny, posiadający charakter wyrobu kompletnego, stanowi reguła 2 (a) Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, będących załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1995 r. w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy (Dz.U. Nr 72, poz. 357 ze zm. - powoływanych nadal jako: Ogólne Reguły Interpretacji Nomenklatury Scalonej), bowiem na klasyfikację towarów nie ma wpływu forma, w jakiej nastąpiło zgłoszenie celne. W wyniku skargi stron na powyższą decyzję, Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 24 listopada 1998 r. [...] uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł z dnia 28 stycznia 1997 r. oraz poprzedzającą ją decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w L. z dnia 11 października 1996 r., stwierdzając w uzasadnieniu tego wyroku, że w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do wznowienia postępowania w trybie art. 145 §1 pkt 5 KPA, bowiem części samochodu osobowego „Nissan Sunny” sprowadzone zostały z zagranicy przez dwóch różnych importerów, z których jeden - Mirosław H. był zagranicą właścicielem samochodu składającego z tych części, a drugi - Jan H. zarejestrował złożony z tych części samochód w Polsce w dniu 30 października 1995 r. Natomiast, w opinii Sądu, sam fakt, że przedmiotem obu odpraw celnych były części tego samego samochodu, ma w tym wypadku jedynie znaczenie techniczne, a pozbawiony jest znaczenia prawnego, skoro według art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Prawo celne (jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 71, poz. 312 ze zm. - powoływanej nadal jako: Prawo celne) dopuszczalne jest uznanie dokonanego przez dwie lub więcej osób fizycznych obrotu towarowego z zagranicą jako obrotu towarowego dokonanego przez zbiorowy podmiot tego obrotu, jeżeli następuje on na wspólny rachunek i we wspólnym imieniu lub jeżeli podmioty te godzą się na taką odprawę celną. W danym wypadku, zdaniem Sądu, odprawy celnej dokonywały dwa różne podmioty, z których każdy dokonywał jej wyłącznie we

własnym imieniu, a w tej sytuacji nie było podstaw do zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 2 (a) Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej. Ponadto, w opinii Sądu, organowi celnemu nie udało się wykazać w toku postępowania i w uzasadnieniu decyzji, że istniała w tym wypadku podstawa do wznowienia postępowania w obu sprawach zakończonych już ostatecznymi decyzjami o odprawie celnej.

Minister Sprawiedliwości pismem z dnia 29 czerwca 1999 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego we Wrocławiu z dnia 24 listopada 1998 r. [...], zarzucając rażące naruszenie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm. - powoływanej nadal jako: ustawa o NSA) w związku z art. 145 § 1 pkt 5 KPA i w konsekwencji, na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy o NSA, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu - Ośrodkowi Zamiejscowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że Naczelny Sąd Administracyjny nie wziął pod uwagę faktu, iż właścicielem przedmiotowego samochodu za granicą, który został przewieziony do Polski w stanie rozmontowanym, był Mirosław H. Skoro więc strony dokonały oddzielnego zgłoszenia do odprawy celnej poszczególnych elementów tego samochodu, przedstawiając do obu odpraw komplet indywidualnych dokumentów, a następnie z importowanego kompletu części ponownie zmontowały samochód marki „Nissan Sunny” i jedna z nich zarejestrowała go w Urzędzie Rejonowym w L. na podstawie dokumentów celnych, które wcześniej stanowiły podstawę do dokonania odprawy celnej, to tym samym należało przyjąć, że obie strony działały w porozumieniu w celu uniknięcia obowiązku opłaty cła za samochód, a więc z zamiarem obejścia dyspozycji art. 23 ust. 1 Prawa celnego, który stanowił, że „cło wymierza się według stanu towaru i jego wartości celnej w dniu dokonania zgłoszenia celnego i według stawek celnych w tym dniu obowiązujących”. Dopiero ujawnienie tej okoliczności uzasadniało wznowienie postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 KPA, bowiem w takim wypadku cło należało wymierzyć z uwzględnieniem dyspozycji reguły 2 (a) Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, czyli jak za rozmontowany samochód. Oceny tej nie zmienia przy tym fakt, że importerem części kompletnego samochodu były dwie różne osoby, bowiem reguła ta wskazuje wyłącznie na przedmiotowe kryterium klasyfikacji wyrobu, abstrahując od tożsamości podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą. W dwóch niezależnie od siebie wniesionych odpowiedziach na

rewizję nadzwyczajną, Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Ruchu Ochrony Praw Obywatelskich i Walki z Korupcją w Z. oraz Ruchu Obrony Pokrzywdzonych przez Urzędy Celne i Urzędy Administracji Publicznej w M., wniesiono o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy rozpoznaje rewizję nadzwyczajną w granicach podniesionych w niej zarzutów (393¹¹ KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.). Zarzut rewizji nadzwyczajnej dotyczy rażącego naruszenia prawa przez Naczelną Sąd Administracyjny wobec przyjęcia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że w rozpoznawanej sprawie niedopuszczalne było wznowienie postępowania celnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 KPA.

Art. 145 §1 pkt 5 KPA stanowi, że w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli: „wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nie znane organowi, który wydał decyzję”. Równocześnie stosownie do dyspozycji art. 23 ust. 1 Prawa celnego: „Cło wymierza się według stanu towaru i jego wartości celnej w dniu dokonania zgłoszenia celnego według stawek w tym dniu obowiązujących”. W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że w dniu 25 października 1995 r. Dyrektor Urzędu Celnego w L. dopuścił do obrotu na polskim obszarze celnym dwiema odrębnymi decyzjami, zgłoszone do odprawy celnej przez dwie różne osoby części samochodu osobowego marki „Nissan Sunny”, a mianowicie: Mirosław H. zgłosił do odprawy celnej nadwozie samochodu „Nissan Sunny”, które zostało dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym jako część samochodowa [...], natomiast Jan H. zgłosił do odprawy celnej podzespoły samochodu marki „Nissan Sunny” [...]. Następnie, polskie władze celne ustaliły jednak, że zgłoszone do odprawy celnej przez Mirosława H. i Jana H. części samochodu „Nissan Sunny” pochodziły z rozmontowanego samochodu „Nissan Sunny”, którego ostatnim właścicielem w Niemczech był Mirosław H. i z których - po ich dopuszczeniu na polski obszar celny - został ponownie zmontowany oraz zarejestrowany w Urzędzie Rejonowym w L., na nazwisko Jana H., samochód

osobowy „Nissan Sunny”. Te nowe okoliczności faktyczne pozwoliły na ustalenie, że Mirosław H. i Jan H., którzy niezależnie od siebie dokonali w dniu 25 października 1995 r. zgłoszenia do odprawy celnej części samochodowych samochodu osobowego „Nissan Sunny”, działali w zamiarze wwiezienia na polski obszar celny wyrobu gotowego (samochodu osobowego „Nissan Sunny”) w stanie rozmontowanym. W tej sytuacji, przy ustalaniu wysokości należnego cła, powinna mieć zastosowanie reguła 2(a) Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej, która stanowi, że: „Wszelkie informacje o wyrobie zawarte w treści pozycji dotyczą wyrobu niekompletnego lub niegotowego, pod warunkiem, że posiada on zasadniczy charakter wyrobu kompletnego lub gotowego. Informacje te dotyczą także wyrobu kompletnego lub gotowego (oraz wyrobu uważanego za taki w myśl postanowień niniejszej reguły), znajdującego się w stanie nie zmontowanym lub rozmontowanym”. Należy bowiem mieć na uwadze, że reguła 2(a) Ogólnych Reguł Interpretacji Nomenklatury Scalonej ma na celu uniemożliwienie podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą uchylania się od wymiaru stawek celnych od wyrobów gotowych, poprzez ich zgłaszanie do odprawy celnej w stanie rozmontowanym. W rozpoznawanej sprawie, dopiero w świetle ujawnionych później okoliczności faktycznych, możliwe było ustalenie, iż już w dacie dokonania przez Mirosława H. i Jana H. zgłoszenia do odprawy celnej części samochodu osobowego „Nissan Sunny”, organ celny powinien naliczyć cło od gotowego wyrobu, który wwożony był na polski obszar celny przez dwie różne osoby w stanie rozmontowanym (czyli od samochodu osobowego „Nissan Sunny”), a nie od części samochodowych. Jeżeli organ celny tego nie uczynił, to wyłącznie z tej przyczyny, że oba zgłoszenia do odprawy celnej dokonane zostały wówczas niezależnie od siebie przez Mirosława H. oraz przez Jana H., każde z nich dotyczyło wyłącznie określonych części samochodowych, a w tej sytuacji - wobec braku wyraźnego oświadczenia woli importerów - brak było podstaw do przyjęcia, że części te zostały wwiezione z zamiarem ponownego zmontowania z nich samochodu „Nissan Sunny” i zarejestrowania go w Polsce na nazwisko jednego z importerów. W konsekwencji, należało stwierdzić, że sformułowana w zaskarżonym wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego ocena prawna, wedle której w przedmiotowej sprawie brak było podstawy prawnej do wznowienia postępowania celnego, stanowiła rażące naruszenie art. 145 §1 pkt 5 KPA.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz.

483) oraz art. 393¹³ §1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz.189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====